

Herdenking Rijkskristallnacht in Groningen.

Donderdagavond **8 november** 2018 wordt in Groningen de Kristallnacht herdacht. Het Stadslyceum en het Grafisch Museum GRID is door de Stichting Folkingestraat Synagoge gevraagd een rol te spelen tijdens deze herdenking. Het is de bedoeling dat twee leerlingen van het Stadslyceum een eigen geschreven gedicht voordragen.

We willen jou, leerling uit 4, 5 havo of 4, 5 en 6 atheneum uitnodigen om een gedicht te schrijven dat gaat over deze Kristallnacht. Uiteraard ben je vrij om je eigen gedachten over deze gebeurtenis te verwerken in je gedicht. Misschien vind jij dat de gebeurtenissen in 1938 actueel zijn?

De opdracht is:

- Doe zelfstandig onderzoekje naar de (betekenis van) de Kristallnacht, praat erover, denk erover na.
- Schrijf een gedicht dat maximaal twee minuten duurt (als je het gedicht voorleest)
- Zorg dat je gedicht duidelijk verband houdt met de gebeurtenissen die herdacht worden, 8 november 2018
- Je moet je gedicht inhoudelijk kunnen toelichten voor een vakjury
- **15 oktober 2018** inzenden gedicht: a.blik@o2g2.nl w.balt@o2g2.nl o.v. Kristallnacht (onderwerp)

Voor maximaal zestien leerlingen wordt een workshop georganiseerd onder leiding van een bekende dichter!

Deze leerlingen worden dinsdag **30 oktober** vanaf 10:00 uitgenodigd in het Grafisch Museum om tijdens een workshop hun gedicht op posterformaat te verbeelden, in de stijl van de naamgever van onze school, H.N. Werkman. Uiteraard krijg je vrij van school om aan de workshop deel te nemen.

De 16 posters worden tentoongesteld in het Stadslyceum.

Alle inzendingen worden zorgvuldig gelezen, bekeken en beoordeeld door een jury. Daarin zitten Arianne Blik, Wibe Balt, mw. Anne de Haan (Grafisch Museum) en een lid van de Stichting Folkingestraat Synagoge. Het is de bedoeling dat de twee mooiste gedichten **donderdag 1 november** worden afgedrukt op een van de prachtige drukpersen in het Grafisch Museum op een echte poster. Deze twee gedichten worden bovendien, door de dichters, tijdens de herdenking voorgedragen op de Grote Markt.

Tijdpad:

- **15 oktober 2018** inzenden gedicht: a.blik@o2g2.nl w.balt@o2g2.nl o.v.v. Kristallnacht (onderwerp)
- Workshop o.l.v. dichter (wordt bekend gemaakt)
- 30 oktober Grafisch Museum
- 1 november druk twee gedichten
- 8 november, 's avonds, voordragen gedicht.

De aanleiding van de opdracht

We herdenken een nacht in 1938 waarin op grote schaal vernielingen werden aangericht tegen Joodse bezittingen in Duitsland. Volgens de nazi's was deze pogrom, die in Duitsland plaatsvond in de nacht van 9 op 10 november 1938 een volksopstand. Een spontane geweldsuitbarsting. Joseph Goebbels, minister van propaganda en de belangrijkste nazi na Adolf Hitler, deed het zelfs voorkomen alsof hij het geweld tegen Joden in Duitsland had tegengegaan.

In werkelijkheid was de vernieling van Joodse gebouwen zoals winkels, gebedshuizen en scholen een doordacht plan. Het was een doelbewuste actie, gericht tegen joden als gevolg waarvan meer dan tweehonderd mensen omkwamen en tienduizenden Joodse mannen werden gedeporteerd naar kampen.

Dat Goebbels de zaken anders voorstelde dan dat ze in werkelijkheid waren, lees je in de volgende telegram van Goebbels dat hij aan alle leiders van de SA, -knokploeg van de nazi's- stuurde aan de vooravond van de Kristallnacht. (Deze tekst is gebruikt in het eindexamen geschiedenis VWO 2011)

Alle joodse winkels moeten onmiddellijk door SA-mannen in uniform worden vernield. Na de vernieling moet er een SA-wacht worden neergezet om erop toe te zien dat er geen waardevolle zaken ontvreemd worden (...).

De pers moet er bij worden gehaald. Joodse synagogen moeten onmiddellijk in brand gestoken worden, joodse symbolen moeten worden gered. De brandweer mag niet ingrijpen. Alleen de woningen van Arische Duitsers mogen beschermd worden. In ieder geval moeten de joden eruit, omdat in de komende dagen Ariërs daar in zullen trekken.

Na de Rijkskristallnacht krijgt de Jodenvervolging in Duitsland een ander gezicht. Het was een keerpunt. Joden werden voor nazi's een probleem dat 'opgelost moest worden.' Je zou kunnen zeggen dat het racisme en de discriminatie in de jaren dertig leidden tot de genocide in de jaren veertig.